

a községi jegyzői teendőiben
gyén, ki huzamosabb ideig irnoki
hajtói teendőket végzett, **azonnali**
ki vagy végrehajtói
alkalmaztatást keres.

él magyarul, németül, szerbül,
románul.

Cim: Krstie Milivoj
községi irnok.
Ópáva.

15. szám. 560—3.3

Pályázati hirdetés.

s községben üresedésben lévő
állásra ezennel pályázatot hírde-
hivom pályázókat, hogy képesi-
s eddigi alkalmaztatásukat igaz-
mányokkal felszerelt pályázati
ket folyó évi **november hó 5-ig**
hozz annival inkább adják be,
elkészítetten érkezett, vagy sza-
en fel nem szerelt kérvényeket
e nem veszem.

gyző javadalmazása 1154 K 37 f
pénztárból, 560 K állami fize-
zés, 22 hold 771 □-öl szántóföld,
külső pótkert, 378 □-öl réti
mészetbeni lakás udvarral és
el.

amos, 1915. évi október hó 13.

Dr. Sal Ferenc
főszolgabíró.

Érdemtanonc

galább két középiskolát jó
eredményel végzett fiu heti-
zetéssel azonnal felvétetik

lapunk nyomdájában.

tal"

vármegyében.

Kiadta Pleitz Fer. Pál.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Egész évre — 24 K
Félévre — 12 K
Negyedévre — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.
Hirdetéseket
a kiadóhivatal vesz fel
Azonkívül az összes hír-
::: detési irodák :::
Megjelenik vasár-
énnepnapok kivételével
mindennap d u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1915.

XLIV. évfolyam, 241. szám.

Csütörtök, október 21.

Győzelmes harcaink az oroszszal.

Budapest, október 20 A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalos jelentés.

Orosz hadszíntér:

Kolki körül tegnap is folyt a harc anélkül, hogy az általános helyzet változott volna.

A Putilowka mellett a 49-ik gyalogezred egy partyázó osztaga leszerelt egy orosz páncélvonatot, melynek mozdonyát pár lépésnyire állásaink előtt egy gránát telibe találta és ez alkalommal két gépfegyvert, számos japáni kézi löfegyvert, sok lőszer és nagymennyiségű hadiszert zsákmányolt.

Egyébként északkeleten nincs ujság.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Budapest, okt. 20. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, okt. 20.

A nagy főhadiszállás jelenti:

Keleti hadszíntér:

Hindenburg tábornagy hadseregcsapata:

Mitautól északkeletre és északnyugatra csapataink tovább is előrehaladtak s több ellenséges állást foglaltak el.

Lipót bajor herceg, tábornagy hadseregcsapata:

Semmi újabb esemény nem történt.

Linsingen tábornok hadseregcsapata:

A Styr mentén még tartanak a helyi harcok.

Előnyomulásunk Szerbiában.

Budapest, október 20. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalos jelentés.

Délkeleti hadszíntér:

A Macsvában előnyomuló osztrák-magyar csapatok Sab choz közelednek.

Ripanjánál és Grockától délnyugatra az ellenséget kiverjük egy erősen megszállt magaslati állásából.

Német csapatok Szemendriától délre kierőszakolták a Rajja alsó folyásán az átkelést és Pozsarevactól délkeletre, Petrovac irányában újra tért nyertek.

A bolgárok elragadták az ellenségtől a Sultantepén, Egripalankától délnyugatra levő erős állásait.

Kumanova felé előnyomulva 2000 szerbet elfogtak és 12 löveget zsákmányoltak.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Budapest, október 20. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, október 20.

A nagy főhadiszállás jelenti:

Balkán hadszíntér:

Osztrák-magyar csapatok Sabac irányában nyomulnak előre.

Ripanjtó délre további harcok vannak folyamatban.

Lucsától és Bozevactól délre újból visszaverték az ellenséget.

Bolgár csapatok gyors lendülettel hatalmukba kerítették Sultantepét (Egripalankától délnyugatra).

Kumanova irányába való előnyomulásuk alkalmával 2000 embert foglyul ejtettek és 12 ágyút zsákmányoltak.

Az olasz háború.

Budapest, október 20. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalos jelentés.

Olasz hadszíntér:

Az Isonzó-harcvonalon levő hadállásaink ellen intézett erős tűzérsegi tűz tegnap is egész nap tartott.

A doberdoi-fensik elleni tüzelés hevessége délután még fokozódott.

Az olasz gyalogság a Krn-szakaszon, a tolmeini hídfő ellen, azonkívül a Monte Sabotino, a Monte San Michel

és a Vermeiglianotól keletre fekvő terület ellen intézett támadásokat, de mindenütt visszaverjük. Az ellenség nagy veszteségeket szenvedett.

Tegnap a tiroli harc vonalon nagyobb harcok voltak. Csapataink Tresassinál és a vilgereuhi-fensíkon két-két támadást vertek vissza. Tresassinál a harc helyenkint kézilusává fejlődött.

A Judikari n-szakaszon, hol az ellenség az utóbbi időben szintén fokozott tevékenységet fejtett ki, előretolt osztagunk a fővédelmi vonalra vonult vissza

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

A nyugati hadszíntér.

Budapest, okt. 20. A „Toronto” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától). Berlin, okt. 20.

A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

A Champagneban Prunaytól északra egy felderítő előretörésünk alkalmával négy tisztet és 364 főnyi legénységet elfogtunk, három géppuskát, három aknavetőt és sok hadiszert zsákmányoltunk.

Middelkerkenél lelőttünk egy angol légi járművet, a benneülőket elfogtuk.

A nemzeti kölcsön.

— október 21.

A háború immár olyan óriási méreteket ölt, amilyenekre még csak megközelítőleg sincsen példa a történelemben. Ennyi fronton, ilyen nagy területeken, ilyen nagyszámú ellenséggel még soha hadsereg nem harcolt. És lám, a mi világhírűvitézségű derék katonáink hőséges szövetségeseinkkel vállalva minden vonalon lefűrrik, összetörnek a nem igazságos ügy szolgálatába szegődött ellenséget. Még egy kis kitartás és véglegesen letiporjuk ellenségeinket, egyszersmindkorra elveszszük kedvüket attól, hogy vesztiükre törjenek.

A létünkért folytatott háborút azonban csak úgy lehet sikeresen tovább vinni a végleges győzelem felé, ha a nemzet a véráldozaton kívül a szükséges anyagi eszközöket is rendelkezésre bocsátja a háború céljaira.

A háború anyagi eszközei előteremtésének egyetlen módja a hadikölcsön, amely a legnagyobb mértékben mindenkinél módot nyújt arra, hogy a szent ügy szolgálatába álljon. Közvetve azonban egyéb jelentősége is van a hadikölcsönnek. Népszerűsíti az állampapírokat, mintegy előkészíti azt az ideális állapotot, hogy az államkölcsönök itthon lesznek elhelyezhetők s így az állam hitelműveletei tekintetében nem lesz rántalva a külföldre, hanem a saját polgárai lesznek a hitelezők, a saját polgárainak fog kamatot fizetni. A hadikölcsön tehát a közgazdasági önállóságot és kulturát is fejleszti, ezenfelül módot nyújt a kispenzes embereknek is magas kamatozás elérésére.

A kormány mostan harmadszor fordul a nemzethez és a harmadik hadikölcsön kibocsátása kapcsán hivatkozik a hazafiúi kötelesség teljesítésére. A felhívás szól mindenkinél, nagyoknak, kicsinek, gazdagoknak, szegényeknek egyaránt. Sőt a kistőkére kiválóan fontos feladat vár, mert a kistöke megfelelő tervszerű koncentráció folytán igen számottevő hatalmas gazdasági erőt képviselhet. A szétosztott, egyenként csekély s emélfogva improduktív kistökekből a leghatalmasabb tőkeerő kovászolható össze, amire egyébként igen szemléltető példát nyújt a postatakarékpénztár.

Ez az állami pénzügyi tevékenysége mellett immár évtizedek óta tölti be a kistökek koncentrációjának hivatását és e tekintetben nagyon szép eredményeket mutathat. Egészen apró

betétekből sok százmilliót gyűjtött már össze.

Ez a szerepe a hadikölcsön körül is megvan a postatakarékpénztárnak, amelyre itt is az a feladat vár, hogy a legelőnyösebb kistökeket is megnyerje a nagy célra. Az első két kibocsátás alkalmával már tanujelét adta a postatakarékpénztár, hogy ezt a szerepét milyen eredményesen képes betölteni. Az első hadikölcsönre 73 millió koronát, a másodikra 75 millió koronát jegyeztek a postatakarékpénztárnál. Minthogy azonban eddig még csak a népesség 3%-a jegyezte hadikölcsönt, — szemben Németországgal, ahol 5% az arány — e tekintetben még nagy feladatok várnak a postatakarékpénztárra, amely a kiterjedt postahálózat és annak révén, hogy minden postahivatal egyszersmind a postatakarékpénztár közvetítő hivatala is, ugyyszólván közvetlen kapcsolatban áll a felelővel.

Mint jegyzési helyek, ezuttal is a postatakarékpénztár és annak közvetítő hivatalai: az összes postahivatalok, továbbá valamennyi adóhivatal (állampénztár), az Osztrák-magyar bank és fiókin-tézetei, valamint a mult alkalommal meg-bizított pénzügyesek szerepelnek.

Most is 50, 100, 1000, 5000 és 10.000 koronás címletek kerülnek kibocsátásra. Zárólszám az 1000 koronán felüli összegű jegyzéseknél van heve. A kamatozás 6%-os, a valójában azonban jóval magasabb, mert az aláírási ár 100 K névértékért, ha az egész ellenérték egyszerre kerül befizetésre október 30-ig 97 K 10 f, november 17-ig 97 K 40 f, ha pedig részletekben történik a befizetés, 98 K, a feltételek tehát még a multkoraiaknál is kedvezőbbek.

Ezuttal az Osztrák-magyar bank és a M. kir. hadikölcsönpenztár is több kedvezményt nyújt a lombardkölcsönök és általában a jegyzések finanszírozása tekintetében.

Minden remény megvan tehát, hogy a mostani kibocsátás az eddigiekénél is fénvesebb eredményt fog jární. Senki sem vonhatja ki magát e hazafiúi kötelesség teljesítése alól. Meg kell mutatni az egész világnak, hogy a vér- és pénzáldozattal egyaránt nem fukarkodunk és az itthonmaradtak csak úgy teljesítik kötelességüket, mint a harc terepen küzdő fiaink, testvéreink.

HIREK.

— A 29-ik gyalogezred kiuntetett hősei. A király az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásáért Ott János 29. gy-ezredbeli tartalékos főhadnagynak a hadiékítményes 3. osztályu katonai érdemkeresztet adományozta, továbbá megparancsolta, hogy ugyanezak az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásáért Biró (Berger) László tartalékos főhadnagynak a legfelső dícsérő elismerés tudtul adassék.

— A kultúregyesület a hadikölcsönre. A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület igazgatósága tegnap délután dr. Vinczehidly Ernő m. főjegyző, ügyvezető igazgató elnöklésével ülést tartott. Az ülésen résztvettek: Jankó Agoston udvari tanácsos és Knyaskó Lajos felső keresk. iskolai igazgató alelnökök, Somfai János főtitkár, Magyary Pál, Szalay József, Jeszenszky Nándor, Harzer József, Streitmann Antal, Baaden Károly, Bányai Jakab, Wégling István, Mayer Rezső és Fischer Mór igazgatósági tagok. Az ülésen dr. Vinczehidly Ernő előterjesztést tett a harmadik hadikölcsön tárgyában s esetelve a kölcsönnek különös fontosságát, javasolta, hogy az egyesület anyagi erejéhez mérten 5000 korona névértékben jegyezzen kötvényeket a harmadik hadikölcsönre. Ezzel az egyesület előbbi jegyzéseivel együtt 20 ezer koronát jegyzett a hadikölcsönre. Az igazgatóság egyhangu lelkesedéssel magáévá tette az elnöklő igazgató előterjesztését.

— Megyebizottsági tagválasztás Nagybeeskereken. Torontálvármegye törvényhatósági bizottsága f. é. október hó 11-ikén tartott közgyűlésében néhai dr. Weiserschan József és néhai dr. Klein Mór megyebizottsági tagok elhunytá folytán 2 (kettő) megyebizottsági tagnak választását rendelte el. Nagybeeskerek városa a megyebizottsági tagok választása tekintetében két választókerületre van osztva s az első választókerületre választ néhai dr. Weiserschan József megyebizottsági tag helyébe egy megyebizottsági tagot 1919. évi december hó 31-ig terjedő időre; a II. választókerület pedig választ néhai dr. Klein Mór megyebizottsági tag helyébe egy megyebizottsági tagot 1916. évi december hó 31-ig

Telefon 330.

VÁROSI MOZI A VÁROSI SZÍNHÁZBAN.

Telefon 330.

Csütörtökön, október 21 én ó. u. 5 órakor zónaelőadás félhelyárral, este fél 9 órakor rendes helyárral bemutatásra kerül:

Szét tört bilincsek.

Rudolfi békére vágyik.

Drama 3 felvonásban, a fős erepben a világhírű művésznő FERN ANDRA.

Fricot és a cselédleány

A legújabb háborus képek.

Komédia

Humoros.

terjedő időre. Választási helyiségek az I-ső választási kerületre nézve a Melencei-úton fekvő Ellmer-féle, most Habrich Ferenc vendéglő nagyterme, a II-ik kerületre nézve a volt törvényszéki épület esküdtzéki terme. A választás f. évi október hó 26-ikán tüzetett ki és a választási elnök az I-ső választókerületben dr. Kiss János; a II-ik választókerületben dr. Pollák Győző. A választásra csak azon polgárok jogosítvák, kik az 1915. évre érvényesülnek, az országgyűlési képviselőválasztásra jogosított polgároknak betűrendes állandó névjegyzékében mint választók felvéve vannak. A választás a feütemlített napon, vagyis f. évi október hó 26-ikán reggeli 9 órakor veszi kezdetét és tart délutáni 4 óráig.

— **Dr. Bogner János temetése.** Torontáldórá községe elhunyt kiváló jegyzőjét dr. Bogner Jánost szombaton d. u. 3 órakor temetik el Torontáldórában. A temetésen a községe kívül képviselteti magát a törvényhatóság, a jegyző-egylet, a járás jegyzői kara s ib. Az elhunytat a község által adományozott díszsírhelyre helyezik örök nyugalomra.

— **Hadikölesön.** A vármegyei hitel-szövetkezetnél a tegnapi napon is kedvezően folytak a hadikölesönre való jegyzések. Dr. Kuszing János 34.000, Blazsej József 20.000, dr. Pesjes Áron 15.000, Kelemen Péter 10.000, Strahol Jánosné 5000, Osztie Béla és a Spuhler Ferenc-féle alapítvány 300—300 koronát jegyzett.

— **Hajózás a Dunán.** A cs. és kir. Dunagőzhajós társaság nagybecskereki ügynöksége közli:

A Budapest—Títel között közlekedő személyszállító hajók október 18-ikától kezdődőleg következőleg indulnak és érkeznek a kiindulás, illetőleg a végállomásra: Indul naponta Budapestről reggel 8 órakor, érkezik (másnap) Títelre délután 4 óra 50 perckor. Indul naponta Títelről reggel 6 órakor, érkezik (másnap) Budapestre éjjeli 12 órakor.

— **Hadibiztosítás.** Immár 6 hónapja, hogy a hadbavonultak részére oly végtelenül üdvös intézményt honosítottak meg a hadibiztosítással. Azon körülmény, hogy rövid fennállása óta több mint 100 millió korona biztosítást összeg áll a hadbavonultak rendelkezésére, eléggé igazolja, mily gyorsan ismerték fel a hadibiztosítás előnyeit, annak szükségességét és nagy közgazdasági fontosságait. Egyszer és mindenkorra fizetendő esekély díj ellenében, amelyet még a leggyengébb anyagi erők felett rendelkeznek is teljesíthetnek, 20.000 koronáig terjedő összegre biztosíthatja a hadbavonult felesége a férjét, szülő a fiát, főnök az alkalmazottját, adását anélkül, hogy orvosi vizsgálatnak tennie ki őt. Ezen intézmény humanitását és praktikus voltát igazolja továbbá, hogy a biztosítás még a lövészárokból, a táborból is eszközölhető közvetlenül posta útján éppen úgy, mint a távollevő megbizottja által is. Mintán pótdíj nincsen, a biztosított összeg pedig bárhol bekövetkezett halálesetre azonnal kifizetésre kerül, különösen ajánljuk figyelmebe mindazoknak is, akik ezidő szerint besoroztattak. Felvilágosítással díjmentesen szolgál a „Phönix hadibiztosító osztálya” Budapest V., Vilmos császár-ut 64. (Telefon 130—30.)

— **A Népirodából.** Kezdő írdistanó állást keres. Cim a népirodában.

Rézgálic
(kékkő)
kizárólag buza pácolásra,
kilogramm á 3 K 60 f.
azonnal eladó.
= Cim a kiadóban =
567—32

Diana sósborszesz

a legerősebb háziser vagy belsőleg
cukorra cseppenként, mint külsőleg
bedörzsölésre. Hatása fájdalom-
csillapító, étvágygerjesztő, frissítő, hűsítő.

Ára 60 fillér.
Mindenütt kapható. Mindenütt kapható.

Torontálvármegye közállapotai a háboruban.

Alispáni jelentés a törvényhatóság állapotáról 1915. II. felében.

— Három közlemény. —
III.

Nagybecskerek, okt. 21.

A drágaság.

A drágaság a háborúnak természetes következménye, egyrészt mert a fogyasztás nagymértékben szaporodik és a termelés nem tarthat vele lépést, másrészt pedig azért, mert a kincselés és kereslet helyes kiegyenlítésének útjába nehézségek gördültek közlekedési akadályok és spekulációk által. Arra tehát el voltunk készülve, hogy az élelmiszerek és a legszükségesebb ipari cikkek ára a háború tartama alatt esökkenni aligha fog, azonban azt mégsem vártuk, hogy a drágaság, különösen az élelmiszerek és fűtőanyagok annyira fokozódjék, holott az anyagban ily irányú hiány nem lehet.

Csak a nevezetesebb élelmi- és háztartási cikkek árában május 1-től szeptember 1-ig a következő emelkedés történt:
a marhahús 2.40—3.20 koronáról 3.60—4.— koronára = 50%,
a zsír 3.20 koronáról 7 koronára = 119%,
a tej 24 fillérről 36 fillére = 50%,
a vaj 3.20 koronáról 6.40 koronára = 100%,
a burgonya 10 koronáról 14 koronára = 40%,
a rizs 90 fillérről 3 koronára = 233%,
a hagyma 36 fillérről 76 fillére = 111%,
a tüzelőfa öle 46 koronáról 84 koronára = 83%,
a szén métermázsája 3.70-ről 5 koronára = 35%.

Ugyancsak lényegesen emelkedett a lábbeliek: a csizmánok, cipők ár is, valamint a napszám és fuvarárak.

Egyedüli élelmiszerek a liszt, melynek az ára nem emelkedett, sőt a múlt őszi állapotokhoz képest esökkent, amennyiben a gabonának megállapított maximális ára es különösen a kőrési arany és a lisztárak megállapítása a múlt évnél kedvezőbb.

A drágaság enyhítésére nem tudunk saját törvényhatósági hatáskörünkben határozott intézkedéseket tenni, mert a piaci árak maximalizálása, amint azt a tapasztalat mutatja, nem sok eredményhez vezet, ha nincs jogunk rekvirálni, a kivétel korlátozása pedig csak akkor járulna hozzá az árak esökkentéséhez, ha az nem egyes községek vagy vármegyék, hanem az egész ország területére terjedne ki.

A mi intézkedéseink tehát csak leginkább arra szorítkozhatnak, hogy a spekulációt megakadályozzuk, az elővásárlást korlátozzuk és egyáltalában a piaci visszaéléseket szigorúan megtoroljuk.

A vármegye területén elég élelmiszerek van, tehát nem indokolt ezeknek nagy drágasága, itt azonban a kínálat és kereslet arányának és ennek alapján az árak helyes kialakulására kedvezőtlen befolyást gyakorol az is, hogy a határ határán vagyunk és a vármegyében lévő nagyszámú katonaság igen sokat és igen drágán vásárol. De némileg hibás a drágaságban a mi jobb módú közönségünk is, mert nincs benne meg az önmegtartóztatás és a tulságos árakat is megadja olyan cikkekért, amelyeket könnyen nélkülözhetne. Pedig bizonyára a fogyasztóközönség szolidáris állásfoglalása és a nélkülözhető cikkek vásárlásától való tartózkodása volna a leghatásosabb eszköz arra, hogy a drágaságot enyhítse és az élelmiszerezsorsót megtörje.

A társadalom már kezd szervezkedni a drágaság elleni védelemre, beszerzi a

fogyasztási csoportok és szövetkezetek alakítása által, mi közigazgatási hatóságok pedig támogatjuk őket az üzérkedés céljából való tömeges összevásárlás korlátozása, a fölösleges közvetítők kiküszöbölése és az élelmiszerezsorsó szigorú üldözése által.

Közélelmezés.

A közönségnek liszttel való ellátása a múlt félelvben a múlt év őszen megállapított eljárás és rendszer szerint akadálytalanul történt.

A tekintetes törvényhatósági bizottság rendes tavaszi közgyűlése elé terjesztett jelentésben megemlékeztem arról, hogy az 1914. évi termés felosztása, illetve a gabona- vagy lisztkészlettel nem rendelkező lakosságnak 1915. évi augusztus hó 15-ig leendő élelmezésére az Országos Gazdasági Bizottság útján a földművelésügyi miniszter ur mennyi búzát és más kenyérmagot bocsátott rendelkezésünkre. Amint azt idézett jelentésben kitértem, a kiutalt gabonát a megye területén öt malomba utaltam be, öröképeesség szerint felosztva, oly kötelezettséggel, hogy a gabonát tartoznak a termelési helyszínén maximális áron átvenni, előírás szerint megőrölni és csupán az én rendelkezésem alapján maximális lisztáron kiszolgáltatni.

A finanszírozás terhe ezek szerint természetesen a vállalkozó malmokra hárult, melyek saját keresetük terhére hadijótékonysági célokra még jelentékeny pénzüsségeket is áldoztak.

A buza- és rozsliszt kimérése tárgyában a megjelent kormányrendelet intenzív végrehajtása érdekében április hó 8-án „Hatósági lisztárúsitási szabályzat”-ot bocsátottam ki, melyben a liszt kiszolgáltatását hatósági utalványokhoz kötöttem. E vázlatosan ismertetett eljárás mellett lehető volt a fogyasztás ellenőrzése, a pazarlások meggátlása és minden jogosult igénynek a megengedett mértékben való kielégítése.

Megnyugvással jelenthetem, hogy sikerült ekként a nem termelő közönség kenyér-, illetve lisztellátásának ügyét minden nagyobb fennakadás vagy érzékeny hiány nélkül megoldani.

Ha voltak panaszok, azok csak a lisztelő anyagok tulságos mértékbeni használatából eredtek, mely tekintetben a kormányrendelettel kellett ragaszkodnunk, másrészt pedig a lisztellátmányok utánpótlásának azon késedelméből származtak, melyeket a vasuti teheráruforgalomnak a csapateltolások következtében történt megszorítása, időnkénti teljes beszüntetése okozott.

A vármegye lakosságának gazdasági erejéről és gondos előrelátásáról tesz tanúságot az a körülmény, melyet az egész idény tapasztalati eredményeként állapíthatunk meg, hogy ugyanis a rendelkezésre bocsátott gabonamennyek közül 8600 Mm. búzát és 4500 Mm. lisztet mint fölösleget a földművelésügyi miniszter ur rendelkezésére visszabocsájtottunk. A pótrekvirálás eredményeként rendelkezésünkre bocsátott 11.400 Mm. gabonát pedig a földművelésügyi miniszter urtól nvert felhatalmazás alapján zár alól feloldottam s a tulajdonosoknak szabad rendelkezésére bocsájtottam.

Telefon 130—30

Hadibiztosítást

kössön meglepően olcsó feltételek mellett:

Önmaga életére	Önt besorozták	Katona
adósán k életére	adása . . .	
Férjének életére	férje . . .	
fiának életére	fia . . .	
alkalmazottja életére	alkalmazottja . . .	

a Phönix biztosító társaságnál. Kötvényei akár a harcúterén, akár egybeütt bekövetkezett halálesetre 20 000. — K-ig terjedő összeget biztosítanak.

Rendes, mérsékelt díjszabás. (564-10-1)
Orvosi vizsgálat nincsen.
Biztosítás azonnal hatályba lép.
Pótdíj nincsen.

Biztosítási díj egyszer és mindenkorra fizetendő. Eddigi hadibiztosítás összege 100,000,000 K.

Felvilágosítást nyújt és ajánlatokat elfogad a

Phönix biztosító társaság

Hadibiztosítási osztálya

Budapest, V., Vilmos császár-ut 64.

Telefon 130—30

A folyó gazdasági évről való lisztellátás a múlt évtől már némileg eltér és egyszerűbb azáltal, hogy a 2072. számú M. E. és a 26840. számú B. M. rendelet értelmében mindenki vásárolhat annyi gabonát, amennyi háztartásához szükséges. Ezen rendelet alapján minden előírt intézkedés megtörtént.

Az összes közigazgatási hatóságokat és községi elöljáróságokat felhívtam, a társadalmi tényezőket megkerestem, igyekezzenek a népre hatni, hogy:

a) A termelők elegendő gabonát megtartsanak,

b) A nem termelők, vagy akiknek nem volt elég termésük, megfelelő megengedett mennyiségű gabonát vásároljanak.

Tájékozódva meggyőződést szereztem arról, hogy a megyebeli lakosság nincs úgy ellátva gabonával, hogy a törvényhatósági beszerzést mellőzhetővé tenné.

A fentebb említett megtartás és vétele való biztatással egyidejűleg ismételtén dobszó útján is minden községben közhírré tettem és falragaszokon a közönség figyelmét felhívtam arra, hogy aki magát és háztartása hozzátartozóit bármi okból ellátni nem képes, jelentkezék adott határidőben az illetékes községi elöljáróságnál, polgármesternél szükségletének felvétele végett. Nem mulasztottam el egyúttal figyelmeztetni egy a hatóságokat, mint a közönséget, hogy a bejelentett mennyiség át, illetve megvételére minden jelentkezőnek írásban kötelezettséget kell vállalni.

Ily értelemben az összeírás az egész megye területén foganatosított.

Ezen összeírás eredményéhez képest ellátatlannak jelentette magát 34168 egyén. Ezek összüséglete 44.046 q buza. Ezen mennyiségnek a 2072. M. E. rendelet 6. §-a alapján leendő engedélyezése iránt a belügyminiszter urhoz előterjesztést intéztem és számítva a bejelentést elmulasztókra s előre nem látható eseményekre, 4400 q tartalékkészlet vásárlására egyidejűleg engedélyt kértem.

Okulva a multak tapasztalataim, ne-hogy az elmúlt idény lisztellátási bajai újból jelentkezzenek, mellőztem a H. T. és a gabonakereskedő cégek ajánlatait, a lisztellátás kérdését a felmerülő szükség-lethez képest decentralizáltam, a vármegye-gyét fogyasztási körökre osztva terveztem megoldani. A vármegye területén működő malmok beérkezett ajánlatait ezt lehetővé teszik, ami a vármegye közönségére nézve azért is előnyös, mert anyagi erejét nem veszi igénybe s így módunkban állandó a fogyasztók igényeit minden kockázat nélkül kielégíteni.

A decentralizált ellátási rendszer előnye emellett még az is, hogy egy a buza, mint a liszt szállítási költségei elenyészően csekélyek. E módszer alkalmazására buzdított engem azon körülmény is, hogy a fogyasztóközönséget ekként oly malom fogja kiszolgálni, melynek vezetője közvetlenül érintkezik a fogyasztókkal, amely tehát régi vevőit, illetve munkaadóit fogja ez alkalommal is szolgálni s éppen ezért érdekében áll fogyasztói igényeit minél tökéletesebben kielégíteni.

Figyelemmel voltam ezenkívül a kisebb malmokhoz fűződő ipari érdekekre is, melyeket tudvalevőleg a H. T. azon megszorítása, hogy csak 2 és 1/2 vagonos malmokkal köt szerződést, érzékeny rést ütött.

Ezen megoldástól eltérőleg szörványosan a megnyilvánult közóhajok s a különleges helyviszonyoknak megfelelően néhány községben eltéréseket engedélyeztem, amelyek kisebb-nagyobb jelentőséggel az autonóm szervek részéről megnyilvánult találékonyságnak a közel-látás szempontjából értékelendő eredményei voltak.

Közlekedés.

A közlekedési ügyünk az elmúlt féle-évi időszak alatt nem sok változást mutat, mert fejlesztésre, utépítésre a munkás- és anyagihiány miatt nem is gondolhattunk, a közutakon tehát újabb építkezéseket nem teljesítettünk.

A törvényhatósági uthálózatban az 1915. évi április 1-től 1915. évi augusztus hó 1-ig változás nem történt.

A kiépített és rendszeresen fen-tartott törvényhatósági utvonalak hossza 480.022 km., a ki nem épített th. utvona-lak hossza 131.639 km., a kiépített és ki nem épített th. utvonalak együttes hossza összesen 611.661 km., melyből 5.896 km. idegen kezelésben álló vámos utszakasz.

A kiépített szakaszok általában jókar-ban voltak, kivéve a törökbecse—karlovai th. utnak Karlova és Beodra községek bel-területére eső szakaszát és a Karlova vasutállomáshoz vezető utat, mely szakasz-on a katonai szállítások által felette megnövekedett forgalom következtében a kavicspálya nagymértékben megkopott és kigödrösödött. A ki nem épített utvona-lak általában járhatók voltak.

A lefolyt féleévi időszak alatt beépít-tetett, illetve elterített a kiépített köz-utakra összesen 161 m³ zuzott kavics.

A közlekedésügy keretében fel kell említenem, hogy a vármegye területén levő utak és vicinális vasutak a lefolyt féleévi alatt hadianyag és csapatszállítások által annyira igénybe voltak véve, hogy rendes közlekedés a vasutakon igen kor-látott volt. A személyszállító vonatok száma felényire lett csökkentve, de emel-lett is a menetrend alig volt betartható. Ennek következtében a személy- és teher-forgalom igen nehezen volt lebonyolít-ható, ami különösen a kereskedelemre és az élelmezésre hatott igen hátrányosan.

A hadművelési területeken, tehát a vármegye déli járásaiban a személyforga-lom még hadászati érdekek miatt külön korlátozás alá esett, tehát oda vagy on-nét csak külön kormányhatósági, illetve rendőri vagy katonai engedéllyel lehet utazni.

A távirat- és telefonforgalom az egész vármegye területén korlátozva volt, amennyiben csakis hatóságoknak hatóság-gokhoz intézett táviratait veszik fel és telefonon is csupán hatóságoknak hivata-los beszélgetéseit közvetítik.

A postaforgalomban is voltak némi korlátozások és pedig a csomagszállítás körül, időnként pedig azáltal, hogy a vár-megye területéről feladott vagy idecim-zett leveleket csak 10—12 nap múlva in-dították, illetve kézbesítették.

E jelentésben előadottak eléggé igaz-olják, hogy a háboru terhe súlyosan ne-hezedik rá vármegyénkire és a haretérral való közvetlen szomszédságunk nagyon megnehezíti a közigazgatás rendes ellátá-sát is. De a vármegye közönsége békés megadással és hazafias türelemmel viseli sorsát, a közigazgatási hatóságok pedig minden igyekezetükkel arra törekednek, hogy a nép helyzetét enyhítsék, a gazda-sági és kulturális élet rendes menetét biz-tosítsák és a vármegyében rejlő anyagi és erkölcsi erőt csökkenteni ne engedjék.

(Vége.)

LEGUJABB.

— Reggel érkezett távirataink. —

Szaloniki és Nis között megsza-kadt a vasuti összeköttetés.

Budapest, okt. 21. A „Torontál” eredeti távirata. A sajtóbizottság jóvá-hagyásával jelenti tudósítónk: Bukarest-ből sürgönyzik:

A szerb kormány hivatalosan kö-zölte a román kormánnyal, hogy vasár-naptól Nis és Szaloniki között megszakadt a vasuti összeköttetés.

Üszküb védelme.

Budapest, okt. 21. A „Torontál” eredeti távirata. A sajtóbizottság jóvá-hagyásával jelenti tudósítónk:

Mint Szalonikiból sürgönyzik, Üsz-küböt a lakosság elhagyja, miután a szerb hadvezetőség a várost végsőkig védel-mezni fogja.

Görögország és Szerbia.

Budapest, okt. 21. A „Torontál” eredeti távirata. A sajtóbizottság jóvá-hagyásával jelenti tudósítónk: Athénből sürgönyzik:

Az orosz és angol lövetek közöttök Zaimisz miniszterelnökkel, hogy kormá-nyaik a Szerbiával szemben való szövetségi kötelezettségnek görög magyaráza-tával nem értenek egyet.

Románia magatartása.

Budapest, okt. 21. A „Torontál” eredeti távirata. A sajtóbizottság jóvá-hagyásával jelenti tudósítónk:

Svájci lapok értesülése szerint Romá-nia három héten belül határoz maga-tartásáról. Bukarestben élénk diplomáciai tanácskozások folynak s ez entente kép-viselői Bratianuval folyton tárgyalnak. A bukaresti szerb követet és Carp Pétert a királyhoz hívták.

Tüntetés Budapesten a bolgárok mellett.

Budapest, okt. 21. A „Torontál” eredeti távirata. A sajtóbizottság jóvá-hagyásával jelenti tudósítónk:

Tegnap este a fővárosban több ezernyi tömeg fákllyakkal, katonazenével végigvonult az Andrássy-uton az István-utra a bolgár és török főkonzulátus elé. Miután a török főkonzulátus előtt lel-lesen tüntettek, a tömeg a bolgár fő-konzulátus elé ment. Itt beszéddel üdvö-zölték a bolgár főkonzult, amire a konzul magyarul válaszolt. Beszédében hangoz-tatta, hogy amikor a bolgár ágyuk meg-szóltak, közös ösök vére beszélt a magyar nemzethez. Végül éltette az ezer-éves Magyarországot, mint Nagybulgáriá-nak leendő szomszédját.

Az angol védkötelezettség.

Budapest, okt. 21. A „Torontál” eredeti távirata. A sajtóbizottság jóvá-hagyásával jelenti tudósítónk:

Londoni táviratok szerint a védkö-telezettség kérdésében a döntést hat-hétre elhalasztották. A kabinetben egy főnyi többség van a védkötele-zettség ellen.

Hirdetések.

Egy a községi jegyzői teendőkbén jártas egyén, ki huzamosabb ideig irnoki és végrehajtói teendőket végzett, azonnali irnoki vagy végrehajtói alkalmaztatást keres.

Beszél magyarul, németül, szerbül, tótul és románul.

Cim: Krstie Milivoj
községi irnok.
Ópáva.

Nyomdásztanoncu

legalább két középiskolát jó eredménnyel végzett fiu heti-fizetéssel azonnal felvétetik

lapunk nyomdájában.